Gratis werken

– Blog – Vrijwel geruisloos ging het nieuws voorbij. Het ene onderzoek van de Algemene Onderwijsbond(AOb), over de werkdruk

onder docenten, raakte overstemd door het andere onderzoek van de Algemene Onderwijsbond over docenten die lesonderwerpen mijden. En aangezien onze onderbuik veel liever wordt gekieteld door berichten over leerlingen die zich verzetten tegen onderwijs over de Holocaust, dan door overwerkt onderwijzend personeel, is het eerste op een enkel obligaat berichtje na, ondergesneeuwd.

Maar ik moet aan u, aandachtige, breed geïnteresseerde lezer toch even wat kwijt. Want als je, net als ik, kakelvers en hagelnieuw in het onderwijs rondloopt, nadat je eerst in de commerciële sector hebt gewerkt, dan schrik je toch een beetje. Om mijn niet-onderbuik-gevoelige lezers een eerste indruk van die schrik te geven zal ik hier wat collega's sprekend opvoeren. Een kleine greep uit mijn eerste jaar voor de klas:

"Wel lekker dat ik nu niet meer zoveel in de weekenden en 's avonds aan het werk ben… ". Een jonge docente die wat minder uren les gaat geven.

"'Ik kijk graag naar Tussen Kunst en Kitsch, maar ik voel me altijd schuldig als ik er 's avonds even rustig voor ga zitten." Een collega die op een cursus time management is gestuurd.

Nou, nog eentje dan: "Nu ik 50% ziekgemeld ben door mijn burn out, krijg ik eindelijk mijn werk in 40 uur af." Een zeer ervaren docent creatieve vorming.

Nu zult u zeggen: slechte voorbeelden! Als je net begint, cq een cursus time management nodig hebt, *slash* een burn out van je werk krijgt, dan kan je het dus niet. Jammer van je opleiding, maar ga wat anders doen.

Maar dan kom ik toch weer met mijn ondergesneeuwde AOb-onderzoekje om de hoek. Ze hebben het best degelijk aangepakt. Een jaar lang hebben ze 8100 docenten in basis- en middelbaar onderwijs een gedetailleerd schema laten invullen waarin dagelijks nauwgezet werd bijgehouden hoeveel tijd waaraan werd besteed. Knap staaltje administratie van de toch al overwerkte docenten, maar ze hebben het alle 8100 gedaan.

De uitkomst is even voorspelbaar als alarmerend: in het voortgezet onderwijs (VO) wordt gemiddeld 2,7 uur per week onbetaald overgewerkt en in het basisonderwijs bijna 7 uur. Per week. Iedere week. Gratis. En dat zijn slechts de gemiddelden.

De veel gehoorde tegenwerping over de vele vakantiedagen van docenten is hier overigens al in verdisconteerd, door uit te gaan van een 42-urige werkweek voor een fulltime functie in het VO. En voor basisonderwijs geldt nog meer dan op middelbare scholen dat een deel van die vakanties wordt opgeslokt door werk waar je in gewone werkweken niet aan toe komt.

Zoals ik al zei is de uitkomst voorspelbaar. Onder docenten is die zelfs volkomen geaccepteerd.

Alsof er een ton per jaar wordt verdiend, gaat men doodgemoedereerd 60 of 70 uur per week aan de slag en haalt de schouders op als je daar een wenkbrauw over optilt. De enkele rebel die het bestaat hier wel tegen in opstand te komen, zoals de wiskundedocente die een paar jaar geleden een zaak aanspande om haar overuren betaald te krijgen, riskeert zijn baan en mogelijk zelfs zijn reputatie buiten de eigen school.

Het probleem is al vaak in allerlei vormen benoemd. Het aantal taken van docenten neemt toe, maar het aantal uren waarin die taken moeten worden volbracht blijft op z’n best gelijk. Een kind met discalculie kan nog berekenen dat dat spaak loopt. Mijn eigen uitzendbaan als docent Frans was daarin aardig illustratief: de school die mij inhuurde had berekend dat ik, op basis van het takenpakket, 22,5 uur voor hen zou werken. Al snel had ik door dat alleen al op basis van mijn rooster ik daar structureel overheen zou gaan. Toen ik ook nog eens een middag thuis had zitten nakijken en keurig de 31 gewerkte uren declareerde, kwamen de moppers. Dankzij het uitzendbureau is voor mij een gewerkt uur een betaald uur, maar dat is een luxe die de vrouw die ik vervang,

niet heeft. Een vrouw die ik vervang omdat ze thuis zit met een burn out……

De SP stelde een Kamervraag, waarvoor alle lof, maar mijns inziens verdient het eerste ondergesneeuwde onderzoek ruim meer aandacht. Al was het maar om te kijken of het eerste en het tweede mogelijk niet veel meer verband met elkaar houden dan op het eerste gezicht lijkt. Docenten die toch al te hard moeten werken, zullen niet vrijwillig het hoofd ook nog eens op het hakblok van de controversiële lesonderwerpen leggen.

In het belang van onze bloedjes van kinderen, waarvoor alle pappa's en mamma's toch het beste willen, in het belang van onze juffen en meesters die toch zouden moeten weten dat gratis werk al een tijdje geleden is afgeschaft, hoop ik op een onderwijs-lente om de sneeuw van de onderzoeken af te laten smelten.

Liesbeth Kesseler

Lees hier het AOB manifest tegen de werkdruk in het onderwijs.